

Napísal
Miloš Ferko

Ilustroval
Martin Kellenberger

RODINNÝ VÝLET

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

MAMKA

Miloš Ferko

RODINNÝ VÝLET

Ilustroval Martin Kellenberger

© Miloš Ferko 2010

Illustrations © Martin Kellenberger 2010

Cover design © Martin Kellenberger 2010

© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o., Bratislava

e-mail: vsst@stonline.sk

<http://www.vsss.sk>

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

VYDAVATELSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV
spol. s r. o.

Miloš Ferko: Rodinný výlet
Zodpovedná redaktorka Ingrid Skalická
Ilustrácie Martin Kellenberger
Obálka Martin Kellenberger
Sadzba Hana Fašungová
Tlač Alfa print
Prvé vydanie
Printed in Slovakia

ISBN 978-80-8061-419-5

Prológ – Smútok

Pri ceste po rieke napokon malých Medmapovcov dostihol smútok. Videli ho na brehu. Hral gulky v hrbe šteniat, mačiatok, medvedíkov a lasičiek.

Vtedy si Trenk s Bugom uvedomili, že tohtoročný turnaj v hre o gulky, ktorý sa má konať už o niekoľko dní, asi vyhrá Škulavý Valder. Pruhovalý kocúr, ktorý dokázal gulkou zraziť holuba zo strechy a rozbiť potkanovi hlavu. Taká škoda!

Niekedy bolo listov primálo. Tatkova kabla nebola správne vyvážená. Vtedy sa ráno posadil v posteli, našuchoril chvost, vzal do labiek ceruzku a papier a začal písať.

V posteli písal vyznania a intímne listy. Správy zvládal len za písacím stolom, dojmy z výletov na verande v hojdamom kresle.

Si ako šelest vánku vo vlasoch, keď šepoce si o nás dvoch. Načisto rozdivený povie ti všetko o dvorení, no nedotkneš sa žiadnej ženy, kým nenatrháš stokrásy.

Veršami sa postupne tatko naučil šetriť. Listy s nimi, ľahké a povznesené, mu vyletúvali z poštárskej kabely v najneočakávanejších okamihoch, zamávali stužkami a zmizli. Radšej teda próza – hoci aj ozdobná.

Slečna, zazrel som Vás na námestí, ako ste krmili holuby. Vo vašich pohyboch vyskytol sa prísľub prirodzeného rozdávania, ktoré sa nemusí, no chce, lebo je v ňom všetok jas bláznivo skorej aprílovej horúčavy.

Trenk s Bugom trocha počúvali, trocha sa smiali, a potom sa začali nudiť. Žiadna z viet nevysvetľovala, čo vlastne znamená tajomný výraz zalúbiť sa. Všetky tvory – lasice i medvede, psy i tulene sa – pri jeho vyslovení menili. V čom však zmena spočívala, bratia nedokázali opísať.

Hádam pomôže zimný spánok, povedali si. Prinesie ľubostný sen, dúfali, keď sa ukladali do pelechov s listovinami, čiže perinami vystlanými lístím s uspávajúcim šumom. Keď sa na jar prebudili, všetko bolo inak.

Prvá kapitola

Medmapovci sťahujú chvost a domy sa učia plakať

„Pred každou cestou sa treba pripraviť a dôkladne natrieť chlieb. Po celej dĺžke, rovnomerne, aby krajce držali pokope, nešmýkali sa a nezaberali mnoho miesta. Natieraj poriadne, pomaličky, akoby si maľoval stenu.“

„My niekam ideme, tatko?“ spýtal sa s nesmelou nádejou Trenk.

„No... hm... asi...“ tatko sa zamyslene poškrabal zubnou kefkou za uchom.

Nádej podrástla o malý kúsok. Skoro až k poličke, na ktorú ukladali kockový cukor, aby naň Babuľa nemohla. Bugo, prostredný zo súrodencov, občas nenápadne do dózy zahrabol, z hrsti si dal kocku do úst a zvyšok vsypal do polievky alebo omáčky. Bugo nebol zlý ani zlomyselný, len mal rád, keď boli veci inak a inde. Napríklad ponožky na lusti, lopta v okne. Včera napríklad pustil mištičku na ovsené vločky po prúde rieky. V mištičke bola brošňa, ktorú si mamka chcela vziať na bál, len predtým ešte piekla koláč. Porozkladala prísady. Múku, cukor, škoricu, bobulky hrozna. Piekla, no aj sa chystala. Brošňa bola nenápadne nachystaná v prázdnej miske. Na okraji stola. Miska vyzerala zaujímavo, hlboko, neprevrhnutelne. Bugo sa rozhodol, že ju otestuje ako plavidlo. Utekali za ňou z Briežka dolu do Ostenného, kde rieka ústila do mora. Našťastie v polovici svahu miska zastala na hrádzi. Hrádza zadržala nielen misku, ale i rodinku Medmapovcov dychčiacich na krátkych nôžkach. Ani Bugo, ktorý mal rád veci inak, nečakal, že bobria hrádza je tak blízko pri ústí rieky. A navyše takáto halabala nakladená. Otepi a trámy, na najširšom z nich nápis: „Medmapovci, stiahnite chvosty!“

Bugo vylovil misku a Trenk sa spýtal: „Ako sa sťahuje chvost?“

Tatko si odkašľal, mamka bola rýchlejšia. „Kľakneš si, chvost si vyhodíš na plece a zahneš tak, aby vkĺzol do pazuchy.“

„Mami, to štekľí,“ ozvala sa Babuľa.

„Mne tam nedosiahne,“ skonštatoval Bugo. Raz sa usiloval spiaceho tигра v pralese presvedčiť, že štvorčekový vzor na koži je výhodnejší než pásikavý. Tiger sa prebudil priveľmi skoro a Bugo prišiel o kúsok chvosta aj o maliarsku štetku.

„Stiahnutie chvosta je nejaký cvik?“ spýtal sa.

„Áno,“ prikývla mamka, „špeciálny cvik na posilnenie šliach a väziva v chvoste Medmapovcov.“

„Ako to, že sme o ňom ešte nepočuli?“ ozval sa tentoraz Trenk.

„Je to... bol to... najnovší vedecký výskum. Neboli sme si s tatkom celkom istí, ale teraz sa poznatky o ňom šíria.“

„Veru. Je to módne,“ dodal tatko.

„Takže budeme sťahovať chvosty častejšie. Teda okrem Buga,“ spresnil Trenk pri bratovom úškrne.

„Možno áno, a možno niečo vymyslíme,“ odvetila mamka.

„Nový cvik?“

„Áno, synček, bude to nový cvik.“

„Špeciálny?“

„Veľmi špeciálny, chlapče.“

„A máte už názov?“

Tatko pozrel na mamku, mamka na tatka, odpovedala hlava rodiny: „Bude sa volať plánovitý úhybný pohyb.“

„Hlúposť, žiaden pohyb, dnes letia červené mašle!“ upozornila Babuľa, no keďže bola najmenšia a najmladšia, nikto ju nepočúval.

Záležitosť so stiahnutými chvostmi sa odohrala včera, o deň neskôr Babuľa skandovala: „Ideme na výlet, ideme na výlet!“ V labkách držala sieťku na motýle a tri najoblúbenejšie bábiky. Trenkovi ako vždy zišlo na um, že najprv by si mala chytiť červenú mašľu, ktorú si uviazala do kožušiny medzi uši. Bugo stál pripravený v odevu s mnohými vreckami, na hlave motocyklistická prilba, ku ktorej chýbal už iba motocykel. Nie však hocijaký. Musel sa k prilbe hodiť, Bugo žiaden nemá iba preto, lebo prilba bola veľmi priberčivá. Bugo si ju hrdlo naprával na hlavu, keď sa otvorili dvere a do predsieň vošla mamka.

Pod pazuchou nemala ani jeden z oblúbených obrazov, neťahala obedár na kolieskach, nevliekla vak plný odevu na prezlečenie. Na ruke jej chýbali tri kabelky – na doklady (biela), na peniaze (čierna) a na drobnosti a kozmetické prípravky (červená). Na chrbte mala iba nevelký plecniak, v ruke nevýraznú sivú cestovnú tašku.

„Babuľa, dve bábiky a sieťku na motýle odlož.“

„Ale, mami, ony tri nemôžu byť bez seba. Sú to kamarátky. Katka, Karola a Kristína.“

„Dobre, počkáme chvíľu, kým sa rozlúčia.“

„Ony sa nemôžu rozlúčiť! Sú predsa verné priateľky!“

„Babuľka, je mi to ľúto, ale na výlete budeme dlho chodiť. Viac než jedna bábika by ti zavádzala. Musíš si vybrať.“

„Tak ja nejdem. Ostanem s nimi.“ Babuľa zavrtela ušami a sadla si na zem. Aby bolo jasné, že truceje.

Mama nepovedala ani slovo, iba pozrela na otca a Trenk pocítil, že by si mal so sebou na výlet vziať najoblúbenejšiu knižku o mumintroloch.

Tatko sa sklonil k Babuli, vytiahol jej z labiek sieťku na motýle a dve bábiky. Položil ich na stôl. „Prikryjeme ich. Kým budeme preč, môžu spať, dobre?“

„Tak dlho? Veď im bude smutno!“ Keď tatko neodpovedal, sestra začala plakať.

Tatko si dcéru vyhodil na plecيا nad kabelu so starostlivo natretými chlebíkmí, zovrel v ruke vychádzkovú palicu a zavelil: „Ideme.“

Trenk vytiahol z poličky knižku o mumintroloch. Starostlivo ju schoval pod košelu, aby nik nevidel, že si berie takú zbytočnosť, a vybehol von. Ešte vždy neveril. Rodina Medmapovcov šla na výlet.

Medmapovci nechodili na výlety, pretože to bolo zdravé. Mamka si to uprostred minulého leta prečítala z knižky pod názvom Nový životný štýl – vaša raketa k úspechu v budúcnosti. Písali tam o pohybe, prekrvení pokožky, rozšírení pórov a zániku civilizačných chorôb.

Potom nútila knižku čítať aj ostatných členov rodiny.

Alebo aspoň Trenka, ktorý bol dobrý žiak a čítanie ho bavilo.

Lenže Trenk neznášal príručky akejkoľvek veľkosti, hrúbky, dĺžky, šírky, váhy i vône.

Preto povedal, že pór by sa nemal rozširovať, je dobrý úzky, aby sa dal nasekať na drobné kolieska na obložený chlebík. Mamka na to, že v knižke píše o inom póre, ktorý je vlastne dierocka v koži.

„My máme dierocky v koži?“ Babuľa vypeštila oči.

„Áno, ale také malé, že ich vôbec nevidieť,“ odvetila mamka a vtedy vyskočil Bugo a vyhlásil, že výlety sú úplne super, najmä teda tá prekrvená pokožka. Bugo mal rád krv v hororoch, na ktoré chodil potajomky do kina v Ostennom. S prekrvenou pokožkou by potom mohol byť krvilačný ako zákerní mafiánski zabijaci či morskí vlci, o ktorých toľko počul. Vybehol do záhrady, zakľučkoval k plotu, trochu potrénoval zavýjanie, ale zasa z toho vyšiel iba trápny ani nie dokonca štekot, skôr akýsi piskot. Zvesil teda chvost, vrátil sa dnu a začal sa obzerať v zrkadle. Keď nenašiel prekrvenú pokožku, ba ani jeden rozšírený pór, bol sklamaný. Dúfal však, že sa mu podarí rodičov presvedčiť na nedeľný výlet (o nedeľných výletoch sa písalo v nudných článkoch v čítanke), po ktorom sa mu prekrví pokožka väčšími než Krvavému Wolfovi a póry rozšíria natolko, že si do nich bude môcť napchať ťaháky na pondelňajšie vyučkovú.

„Čo ale spraviš, keď sa póry potom opäť zúžia?“ spýtal sa ho Trenk večer, keď už predsa len aspoň zbežne prelistoval príručku.

„Kedy sa zúžia?“

„V knižke píšu iba o rozšírení, no je logické, že po každom výlete sa zúžia späť. Inak by sme predsa rozšírené póry videli na Vrtlíkovcoch, keď prišli z cesty jachtou do Medvedej zátoky.“

Bugo vzdychol. Pamätal si, ako Trudi Vrtlíková deň po výlete spokojne priadla, vlnila dlhým chvostom a všetkým ukazovala nádhernú jagavú mušľu (a nijaký rozšírený pór).

„To je perlorodka!“ hovorila. „Zasadím do nej jadierko jablka a o päť rokov z neho bude perla!“

Bolo teda už jasné, prečo sú Vrtlíkovci bohatí a prečo nejedávajú jablká. Keď Bugo Trudi ponúkol svoje z desiatej, zasmiala sa, že ona i jej rodičia jablká neradi.

„To je čudné, veď jablká sú skvelé,“ vykíзло Bugovi.

„Vy ste čudní,“ odvrkla Trudi, mňaukla a nahnevane odišla. Áno, teraz už bolo zrejmé, že Vrtlíkovci si jablká odvykli jesť, lebo zo všetkých nechali vyrásť perly. Keď Bugo zahryzol do jablka a šťava mu začala stekať pomedzi zuby, zaumienil si, že radšej nikdy nebude mať perlu. Lenže perlorodka sa mu páčila skoro ako Trudi a jej rozprávanie o plavbe morom a stretnutí s naozajstným morským vlkom, ktorý vedel nádhorne zavýjať a každý deň pred večerou zabil dva žraloky a troch pirátov. Mal veľké jazvy a volali ho Krvavý Wolf. Bugo vtedy závidel a veľmi dobre (hoci nenápadne) si Trudi poobzeral. Keby mala póry čo len trocha rozšírené, všimol by si to. Mala ich stiahnuté, akoby ani neexistovali.

A múdry (dajme tomu niekedy premúdrenej) starší brat mu po prečítaní príručky vysvetlil, že sa zúžili.

